

YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİNİN STRATEJİK PLANLAMAYA ETKİSİ VE BİR UYGULAMA

Murat BAY¹

Selahattin AKPINAR²

Özet:

Stratejik yönetim tüm örgüt üstünde hâkimiyeti olan ve rekabetçi olmaya yardım eden uzun dönemli kararları gerektiren bir kavramdır. Stratejik yönetim bir süreç ifade etmektedir ve stratejik planlama bu sürecin içinde veri ve bilgi toplama, analiz, stratejiler ve stratejik karar ve seçimi kapsamaktadır. Yönetim bilgi sistemleri içsel faaliyetlerin raporlaması olarak ortaya çıkmış ancak daha sonra teknoloji sayesinde örgütler ve yönetim üzerinde önemli yansımaları olmuştur. Stratejik planlamada esneklik sağlayabilmek ve stratejik planlara yenilikçilik katabilmek için yönetim bilgi sistemlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışmada stratejik planlama sürecinde yönetim bilgi sistemlerinin rolü araştırılmıştır. Araştırma Mersin ilinde ambalaj, gıda, mobilya, plastik malzeme sektörlerinde çoğunluğu üst düzey yöneticilere 88 kişiye yüz yüze anket yöntemiyle yapılmıştır. Elde edilen verilerin t testi ve ANOVA testi ile analizi sonucunda yönetim bilgi sistemlerini kullanmanın stratejik planlamanın alt boyutları olan; işletme fonksiyonlarındaki stratejik planlama (,003), stratejik karar (,000), dış faaliyet (,006) ve stratejik analiz (,000) üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Planlama, Yönetim Bilgi Sistemleri, Stratejik Yönetim

Jel Kodu: L1, L8, M1

MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS EFFECT ON STRATEGIC PLANNING AND ONE SAMPLE

Abstract

Strategic management is a concept that dominates the entire organization and requires long-term decisions helping to become competitive. Strategic planning covers data and information collection, analysis, strategy and strategic decisions and choices in this process. Management information systems emerged as reporting of the internal activities but then it has important implications for organizations and management through technology. Management information systems are needed in order to provide flexibility in strategic planning and add innovation to strategic planning. In this study, it is searched, the role of management information systems at the strategic planning process. The research was conducted with 88 people whose majority are senior executives in packaging, food, furniture, plastics sectors in Mersin through face-to-face questionnaire method. As a result of it is obtained data with t test and ANOVA, the use of management information systems has a significant impact on the sub-dimensions of strategic planning which are strategic planning in business functions (,003), strategic decisions (,000), external actions (,006) and strategic analysis (,000).

¹ Yrd. Doç. Dr., KMÜ İ.İ.B.F, İşletme, S.yazar, muratbay2@gmail.com

² Doç. Dr.,KMÜ, BESYO, Spor Yöneticiliği, sakpinar@kmu.edu.tr

Keywords: Strategic Planning, Management Information Systems, Strategic Management

1.Giriş

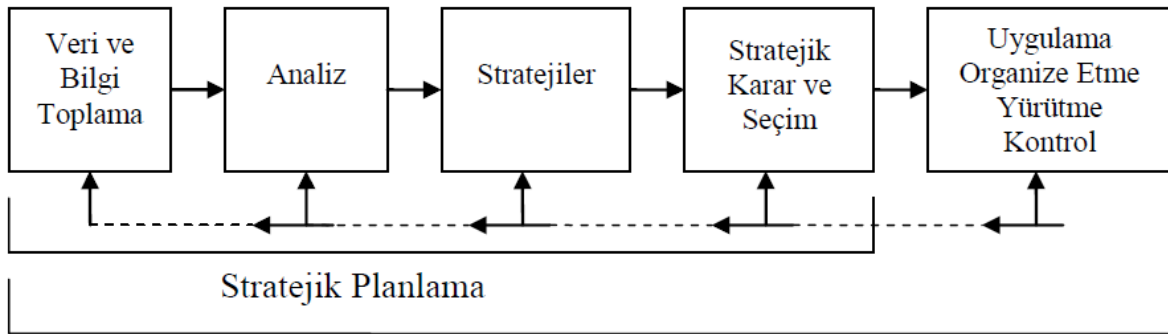
Planlama, işletmenin amaçlarının tespiti ve bu amaçlara ulaşabilmek için gerekli yol ve araçların belirlenmesi olarak tanımlanmaktadır. Dikkat edileceği gibi planlama bir süreçtir ve belirli evreleri vardır. Sonuçta elde edilenler ise, belirlenen amaçlar ve bu amaçlara ulaşmayı sağlayacak yollardır. Strateji de bir plandır. Çünkü strateji de esas olan, arzuladığımız ve istediğimiz sonuçlara ulaşmaktır. Stratejiler aynen planlarda olduğu gibi, belirli bilgilere sahip olarak ya da bilgilerin son derece yetersiz olduğu belirsizlik altında yapılır. 1960’larda Ansoff işletmelerde uzun dönemli planlamaya analitik yaklaşımı getirdi. Artık olaylar rasyonel ve analitik olarak incelenmeye ve bu analitik düşünce sistemi sonucunda gelecek şekillendirilmeye başlandı. Rasyonel düşünce sistemi ile işletmenin genel ve sektörel çevresi daha ziyade pazarlara, müşterilere ve rakiplere odaklı olarak tahmin edilmeye başlandı. Bu anlamda stratejik planlama daha çok dışa dönük olarak yapılan bir planlamaydı ve arzulanan amaçlara varabilmek için dış çevrenin her unsuru, stratejik yaklaşımla incelenip gelecek şekillendirilmeye çalışılmıştır (Ülgen ve Mirze, 2004:32-33).

Stratejik yönetim tüm örgüt üzerindeki uzun dönemi üstün performans ve rekabetçi olmaya yardım eden örgütsel faaliyetlerin ve yönetsel kararların bir çatısı olarak görülmüştür (Powell, 2001:875-888, Rehor,2015:521-527).

Bilgi sistemlerinin girdi birimi, çıktı birimi, merkezi işlem birimi, yazılım, prosedürler ve insan kaynakları olmak üzere altı ögesi bulunmaktadır. Bilgi sistemleri, işletme organizasyonlarınca üretilen ve yine işletme faaliyet süreçlerinde kullanılan verilerin işlenmesi amacıyla kullanılmakta, içsel ve dışsal kullanım için çok çeşitli bilgi ürünlerine kaynaklık etmektedir (Öğüt,2003:130-131).

2.Stratejik Planlama

Strateji uzun süreli seçimler ve amaçlarla ilgilidir. Plan ise amaçlara ulaşmak için araçlar ve yolların kararlaştırılması ve kabaca neyin nasıl yapılacağına saptanmasıdır. Görüldüğü üzere plan kavramı genel olarak strateji, politika, yöntem ve program olarak izah edilen bütün kavramları kapsamaktadır (Eren, 2010:26-27).

Stratejik Yönetim

Şekil 1: Stratejik Yönetim Süreci, **Kaynak:** (Ülgen ve Mirze, 2004:37)

Plan işletmenin çevresiyle veya çevresel gelişmesiyle sıkı sıkıya ilgilidir. Bu yönü onu stratejiye iyice yaklaştırır. Plan ayrıca rakamlandırılmış amaçların tespiti ve amaçlara ulaştırarak “amaç fonksiyonunun” maksimizasyonu ile ilgilidir. Doğal kaynaklar, finansal kaynaklar ile ilgili sınırlamalar başta olmak üzere Pazar koşulları ve ürün teknolojisi ile ilgili diğer dış değişkenler bu optimizasyon süreci içine dahil olmaktadır. Plan daha ziyade hesaplanmış, rakamlandırılmış ve yazılmış bir öngörü türüdür. Oysa strateji bazı hallerde yazılı olmayabilir, bu takdirde genellikle yöneticilerin zihninde yerleşmiş bir kavram olacaktır. Buna

karşılık yazılı hale getirilerek kesin bir hüviyet kazandırılan stratejilere stratejik planlama adı verilir (Eren, 2010:26-27).

Dibrell vd., (2014:2000-2007) çalışmasında stratejik planlama süreçlerinde firma yenilikçiliğinin fonksiyonu nedir? Firma yenilikçiliği ve plan esnekliği arasındaki ilişki nedir? Firma formal stratejik plan ile esnek planlama sistemini eş zamanlı olarak ne kadar çalıştırabiliyor? Sorularını araştırmıştır. Barringer ve Bluedorn, (1994:421-444) planlamanın nasıl esnek bir şekilde yapılabileceği konusu ile esnek planlama sistemleri hakkında çalışmıştır. Formal stratejik planlara fazlaca riayet edildiği takdirde dış şartlara cevap vermede engelleyici rol oynayabilir(Grant, 2003:491-518; Kukalis, 1989:565-579). Özellikle yenilikçilik formal stratejik planlama süreçlerinde, planlama esnekliğinde ve firma finansal performansında kritik öneme sahiptir. Ayrıca firma ekonomik değer ve rekabet avantaj oluşturması için ne kadar yeni olmayan süreçleri üretebilir (Powell, 1992:875-888). Strateji formülasyonu oluşturulurken uyarlanabilir yaklaşımların etkisi üzerinde çalışmalar vardır (Read vd., 2009:1-18; Titus vd.,2011:446-453;Wiltbank vd., 2006:981-998).

Stratejik planlama dört adımdır; birincisi örgütsel çevrenin işletilmesi bakımından değerler ve vizyonla, ikincisi rakipleri üstünde rekabetçi avantaj nasıl kazanılır analizini yapmakla ilgili, üçüncüsü işletmenin hedeflerini, stratejilerini, politikalarını, yönetmeliklerinin plan özetlerini yapmak ve süreçleri tasarlamakla ilgili dördüncü adım planlanmış faaliyetlerin spesifik hedeflerini karşılamak için kontrol ve değerlendirme yapmakla ilgilidir (Bontempo vd., 2015:2962-2966).

3.Yönetim Bilgi Sistemleri (Management Information Systems-MIS)

Bilgi sistemleri: elektronik veri sistemleri, ofis otomasyon sistemleri, yönetim bilgi sistemleri, karar destek sistemleri, üst düzey yönetici bilgi sistemleri, uzman sistemlerdir. Yönetim bilgi sistemleri; genel yönetim düzeyi için, planlama, kontrol, karar verme amaçlı bilgileri içermektedir(Öğüt,2003:130-131).

MIS, bir yönetim destek sistemi olup, bir örgütün mevcut faaliyetlerinin planlanması ve kontrolü ile örgütün gelecekteki performansının tahmin edilmesine olanak sağlayan rutin, özet raporlarının hazırlanması ve sunulmasını sağlamaktadır. Yani MIS, çevre ve örgüt dışı faaliyetlerden ziyade örgüt içi faaliyetler üzerine odaklanmış olup, yönetim düzeyindeki planlama, kontrol ve karar verme fonksiyonlarını desteklemektedir. MIS, genel olarak gereksinim duydukları veriler için elektronik veri işlem sistemlerine bağımlıdır (Tekin vd., 2003:189).

Örgütlerde bilgi sistemlerinin tarihsel gelişim aşağıdaki gibidir:

Veri İşleme; (elektronik veri işleme sistemleri) 1950-1960,

Yönetim Raporlama; (yönetim bilgi sistemleri) 1960-1970,

Karar Destek; (karar destek sistemleri) 1970-1980,

Stratejik ve Son Kullanıcı Desteği; (1- son kullanıcı bilgisayar sistemleri), (2- üst yönetici bilgi sistemleri), (3-uzman sistemler), (4-stratejik bilişim sistemleri) 1980-1990 (O'Brein, 1994:195). MIS, işletmenin temel operasyonları hakkında özet bilgi sunarken, bilinen yapısal sorunlara odaklanır(Güleş ve Bülbül, 2004:225-228).

Küreselleşme ile yeni işletmeler ve sektörler ortaya çıkmakta, eskiler azalmakta ve bu yeni teknolojileri nasıl kullanacağını öğrenen işletmeler başarılı olmaktadır.

Tablo 1: Yönetim Bilgi Sistemlerinde Yenilikler **Kaynak:** (Laudons, 2014:7)

Teknoloji	-Bulut bilgi işlem platformu işletmelerde kullanılan önemli bir yenilik olarak ortaya çıkmaktadır. -Bir hizmet olarak yazılım büyümektedir -Mobil dijital platform, işletmelerde kullanılan bir sistem olarak PC ile rekabet etmektedir
Yönetim	-Yöneticiler koordinasyon, işbirliği ve bilgi paylaşımını geliştirmek için çevrimiçi işbirliği ve sosyal ağ yazılımı kullanmaya başlamıştır -İş zekası uygulamaları hızla artmaktadır. -Sanal toplantılar çoğalmaktadır.
Örgütler	-Web 2.0 uygulamaları işletmeler tarafından artan oranlarda kullanılmaktadır. -İş dünyasında evden çalışma artmaktadır. -İşletme değeri yeniden oluşmaktadır.

4.Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Bu çalışmada stratejik planlama sürecinde yönetim bilgi sistemlerinin rolü araştırılmıştır. Yönetim bilgi sistemleri; problem çözme ve karar, üretim ve maliyet, yatırım ve finansman, kurumsal etkinlik olmak üzere dört boyutta ele alınmıştır. Uygulama Mersin ilinde çeşitli sektörlerde faaliyette bulunan işletmelere yapılmıştır. Uygulamada Canbaz'ın, (2014:401-407) doktora tezi ölçeğinden faydalanılmıştır. Anket yüz yüze görüşme talebini kabul eden işletmelere uygulanmıştır. Örneklem çoğunluğu üst düzey yönetici ve işletme ortağı olan 88 kişidir ve yüz yüze görüşerek anket yöntemi uygulanmıştır.

Tablo 2:Demografik Değişkenler

	Sayı		Sayı
<i>Cinsiyet</i>		<i>İşletmedeki Pozisyonunuz</i>	
Kadın	21	Müdür	13
Erkek	67	Müdür yardımcısı	21
<i>Yaş</i>		İşletme sahibi	14
20-30	12	İşletme ortağı	23
31-40	34	diğer	17
41-50	29	<i>Faaliyet gösterdiği sektör</i>	
50+	13	Ambalaj	6
<i>Net yıllık satış hâsılatı</i>		Gıda	50
200 000\$ den az	17	Mobilya	23
200 000-400 000\$	30	Plastik malzeme üretimi	9
400 000-2500 000\$	24	<i>Eğitim Durumunuz</i>	
2500 000-15 000 000\$	17	İlköğretim	12
<i>Çalışan sayısı</i>		Ortaokul	4
1-9	15	Lise	18
10-49	54	ÖnLisans	18
50-249	19	Lisans	35
<i>Medeni durum</i>		Lisansüstü	1
Bekar	21		
Evli	67		

Verilerin Normallik testi “one sample kolmogrov smirnov test” ile yapılmış bütün soruların dağılımının normal olduğu (Asymp.sig. (2-tailed)=,000) bulunmuştur. Dolayısıyla anketin analizi yapılırken parametrik testler (t, z, ki-kare, korelasyon, regresyon, anova gibi) uygulanabilmektedir. Anketin güvenilirlik analizi sonucunda bulunan Cronbach Alpha değeri:

,807 dir. Bilindiği gibi Cronbach Alpha değerinin 0,70' ten yukarı olması yeterli kabul edilmektedir(Akgül ve Çevik, 2003:436). Tablo 2'de demografik değişkenler verilmiştir.

4.1.Stratejik Planlama

Stratejik planlama; fonksiyonel, stratejik karar, dış faaliyet, stratejik analiz olmak üzere dört boyutta ele alınmıştır. Bu boyutlarla ilgili bulgular aşağıdaki Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3:Stratejik Planlama Ölçeğinin Alt Boyutları ve İstatistikleri

Faktör	Alt boyut isimleri	Soru numaraları	En düşük	En yüksek	Ortalama	S.D.
1	Fonksiyonel	9,10,11,12,13	13	25	22,12	2,864
2	Stratejik karar	4,5,6,19	10	20	18,08	2,316
3	Dış faaliyet	16,17,18	7	15	13,51	1,766
4	Stratejik analiz	3,7,8	7	15	13,6	1,693

Tablo 3'e bakıldığında stratejik planlama ölçeğinin alt boyutlarından olan fonksiyonel alt boyutunun en yüksek ortalamaya sahip olduğu (22,12) görülmektedir. İkinci sırada ise (18,08) ortalama ile stratejik karar alt boyutu gelmektedir. Stratejik analiz ve dış faaliyet alt boyutları ise (13,6) ve (13,51) ortalama ile 3. ve 4. Sırada yer almıştır.

Tablo 4:Stratejik Planlama Ölçeğinin Alt Boyutlarının Demografik Özelliklerine Göre Farklılık Testleri

Demografik özellikler	Alt boyutlar	Test istatistiği (p)
Medeni durum	Dış faaliyet boyutu	,003

Tablo 4'e göre, cinsiyet ve medeni durum için t testi yapılmıştır. Medeni durum açısından anlamlı bir fark (,003) bulunmuştur. Evlilerin dış faaliyet boyutu ortalaması (13,76) daha yüksek bulunmuştur. Diğer demografik özelliklerle ilgili olarak yapılan ANOVA testleri sonucunda anlamlı farklılıklar bulunamamıştır.

4.2. Yönetim Bilgi Sistemleri

Yönetim bilgi sistemleri; problem çözme ve karar, üretim ve maliyet, yatırım ve finansman, kurumsal etkinlik olmak üzere dört boyutta ele alınmıştır.

Tablo 5: Yönetim Bilgi Sistemleri Ölçeğinin Alt Boyutları ve İstatistikleri

Faktör	Alt boyut isimleri	Soru numaraları	En düşük	En yüksek	Ortalama	S.D.
1	Problem çözme ve karar	2,3,4,7,9	12	25	21,89	2,944
2	Üretim ve maliyet	13,15,16,17	10	20	17,82	2,437
3	Yatırım ve finansman	10,11	5	10	8,81	1,235
4	Kurumsal etkinlik	1,12	5	10	8,78	1,161

Tablo 5'e bakıldığında yönetim bilgi sistemleri ölçeğinin problem çözme ve karar alt boyutu en yüksek ortalamaya sahip (21,89) olduğu görülmektedir. Yine üretim ve maliyet alt boyutunun (17,82), yatırım ve finansman alt boyutunun (8,81) ve kurumsal etkinlik alt boyutunun (8,78) ortalamaya sahip olduğu tablodan görülmektedir.

Tablo 6: Yönetim Bilgi Sistemleri Ölçeğinin Alt Boyutlarının Demografik Özelliklere Göre Farklılık Testleri

Demografik özellikler	Alt boyutlar	Test istatistiği (p)
Cinsiyet	Kurumsal etkinlik boyutu	,022
Çalışan sayısı	Yatırım ve finansman boyutu	,004
Net yıllık satış hâsılatı	Yatırım ve finansman boyutu	,036
	Kurumsal etkinlik boyutu	,012

Cinsiyet ile kurumsal etkinlik boyutu arasında anlamlı bir fark (,022) bulunmuştur. Kadınların kurumsal etkinlik ortalaması (9,19) daha yüksek bulunmuştur. Çalışan sayısı ve yatırım-finansman boyutu arasında anlamlı bir farklılık (,004) çıkmış ve bu fark 1-9 ile 50-249 arasında, 10-49 ile 50-249 arasında bulunmuştur. Net yıllık satış hâsılatı ile yatırım ve finansman boyutu (,036) ve kurumsal etkinlik boyutu (,012) arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Diğer demografik değişkenlerde ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Çoklu Regresyon Sonuçlarına Göre;

Yönetim bilgi sistemlerini (problem çözme ve karar boyutu, üretim ve maliyet boyutu, yatırım ve finansman boyutu, kurumsal etkinlik boyutu) kullanmanın **stratejik planlama** üzerinde anlamlı bir etkisinin (,000) olduğu belirlenmiştir.

Tablo 7:Yönetim Bilgi Sistemlerinin Stratejik Planlama Süreci ve Alt Boyutları Çoklu Regresyon Sonuçları

Model (Anova)	Mean square	F	sig
YBS/stratejik planlama boyutu	427,757	6,732	,000
YBS/fonksiyonel boyut	17,215	4,410	,003
YBS/stratejik karar boyutu	16,746	7,782	,000
YBS/dış faaliyet boyutu	7,095	3,936	,006
YBS/stratejik analiz boyutu	9,704	6,687	,000

Yönetim bilgi sistemlerini (problem çözme ve karar boyutu, üretim ve maliyet boyutu, yatırım ve finansman boyutu, kurumsal etkinlik boyutu) kullanmanın **işletme fonksiyonlarındaki** stratejik planlama üzerinde anlamlı bir etkisi (,003) olduğu belirlenmiştir

Yönetim bilgi sistemlerini (problem çözme ve karar boyutu, üretim ve maliyet boyutu, yatırım ve finansman boyutu, kurumsal etkinlik boyutu) kullanmanın **stratejik karar** üzerinde anlamlı bir etkisi (,000) olduğu belirlenmiştir.

Yönetim bilgi sistemlerini (problem çözme ve karar boyutu, üretim ve maliyet boyutu, yatırım ve finansman boyutu, kurumsal etkinlik boyutu) kullanmanın **dış faaliyet** üzerinde anlamlı bir etkisi (,006) olduğu belirlenmiştir.

Yönetim bilgi sistemlerini (problem çözme ve karar boyutu, üretim ve maliyet boyutu, yatırım ve finansman boyutu, kurumsal etkinlik boyutu) kullanmanın **stratejik analiz** üzerinde anlamlı bir etkisi (,000) olduğu belirlenmiştir.

Tablo 8: Stratejik Planlama Süreci Boyutlarının Yönetim Bilgi Sistemleri ve Alt Boyutları Çoklu Regresyon Sonuçları

Model (Anova)	Mean square	F	sig
SP/ Yönetim bilgi sistemleri	421,520	12,854	,000
SP/problem çözme ve karar boyutu	18,810	4,896	,001
SP/üretim ve maliyet boyutu	18,391	7,285	,000
SP/yatırım ve finansman boyutu	3,970	4,587	,002
SP/kurumsal etkinlik boyutu	3,997	5,068	,001

Stratejik planlama süreci boyutlarının (fonksiyonel, stratejik karar, dış faaliyet, stratejik analiz) **yönetim bilgi sistemi** üzerinde anlamlı bir etkisi (,000) olduğu belirlenmiştir.

Stratejik planlama süreci boyutlarının (fonksiyonel, stratejik karar, dış faaliyet, stratejik analiz) **problem çözme ve karar boyutu** üzerinde anlamlı bir etkisi (,001) olduğu belirlenmiştir.

Stratejik planlama süreci boyutlarının (fonksiyonel, stratejik karar, dış faaliyet, stratejik analiz) **üretim ve maliyet boyutu** üzerinde anlamlı bir etkisi (,000) olduğu belirlenmiştir.

Stratejik planlama süreci boyutlarının (fonksiyonel, stratejik karar, dış faaliyet, stratejik analiz) *yatırım ve finansman boyutu* üzerinde anlamlı bir etkisi (,002) olduğu belirlenmiştir.

Stratejik planlama süreci boyutlarının (fonksiyonel, stratejik karar, dış faaliyet, stratejik analiz) *kurumsal etkinlik boyutu* üzerinde anlamlı bir etkisi (,001) olduğu belirlenmiştir.

5.Sonuç

Stratejik yönetimin amacı örgütün zayıflıklarını, güçlü yönlerini analiz ederek gelecek fırsatları ve problemleri öngörmektir. Stratejik planlama stratejik yönetim süreci içerisinde önemli bir fonksiyona sahiptir. Planlamanın dışında kalan ise uygulama, organize etme, yürütme, kontrol ve problemlerin çözümü ile ilgili çalışmalardır. Stratejik planın aynı zamanda rekabetçiliğe katkıda bulunması gerekir. Stratejik planının rekabetçi bir konum yaratabilmesi için esnek olması gerekmektedir. Firma dış çevreyi analiz ettikten sonra stratejik planlama sürecine yenilikçi bir anlayışla bakmalıdır. Stratejik planlamanın kalitesi yönetim bilgi sistemlerinin etkin ve koordineli çalışmasına bağlıdır. Stratejik planlama ölçeğinin alt boyutlarının demografik özelliklerine göre farklılık testleri sonucunda medeni durum ile dış faaliyet boyutu arasında (,003) anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bilgi sistemleri ölçeğinin alt boyutlarının demografik özelliklerine göre farklılık testleri sonucunda cinsiyet ve kurumsal etkinlik boyutu arasında (,022), Çalışan sayısı ve yatırım-finansman boyutu arasında anlamlı bir farklılık (,004) bulunmuştur. Net yıllık satış hâsılatına göre yatırım ve finansman boyutu (,036) ve kurumsal etkinlik boyutu arasında (,012) anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Yönetim bilgi sistemleri kullanımı ile stratejik planlama yapmak için işletmenin fonksiyonlarındaki strateji yapma arasında (,003) anlamlı farklılık bulunmuştur.

Yönetim bilgi sistemleri kullanımı ile stratejik karar (Alternatif stratejilerin belirlenmesi, uygun stratejilerin seçimi, işletme içi örgütsel faaliyetlerde ve rakip firmaların faaliyetlerinin değerlendirilmesi) arasında (,000) anlamlı farklılık bulunmuştur.

Yönetim bilgi sistemleri kullanımı ile dış faaliyet (dış ticaret faaliyetlerinin etkinliği, satış sonrası servis hizmetlerinin etkinliği, sosyal sorumluluklarının belirlenmesi) arasında (,006) anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Yönetim bilgi sistemleri kullanımı ile stratejik analiz (plan ve bütçeler, fırsatlar- tehditler ile güçlü-zayıf yönler analiz edilmesi, çevresel faktörlerin değerlendirilmesi) arasında (,006) anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Stratejik planlama süreci boyutlarının (fonksiyonel, stratejik karar, dış faaliyet, stratejik analiz) *yönetim bilgi sistemleri* üzerinde anlamlı bir etkisi (,000) olduğu belirlenmiştir.

Bu çalışma ile yönetim bilgi sistemlerini kullanmanın stratejik planlama yapma çalışmalarına katkıda bulunduğu görülmüştür. Bir işletmenin stratejik planlama yapmak için elinde işletmeye ait verilerin olması gerektiği bilinmektedir. Bu veriler yönetim bilgi sistemleri sayesinde işletme içinden temin edilebilmektedir.

KAYNAKÇA

Akgül, A., ÇEVİK, O. (2003). İstatiksel analiz teknikleri “SPSS’te işletme yönetimi uygulamaları”, Emek ofset, Ankara

Barringer, B. R., & Bluedorn, A.C. (1999). The relationship between corporate entrepreneurship and strategic management. *Strategic Management Journal*, 20, 421–444.

Bontempo, P.C, Moscardini, S.B. Salles, J. A. A.(2015). Comparative analysis between the institutional development plan and strategic planning methodologies: the case of the Federal Institute of Education at Minas Gerais – Brazil, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 174, 2962 – 2966.

- Canbaz S. (2014), KOBİ'lerde stratejik planlama ve karar alma sürecinde yönetim bilgi sistemlerinin rolü ve önemi; Edirne de bir araştırma, Trakya üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü işletme ana bilim dalı basılmış doktora tezi, 401-407
- Clay Dibrell , Justin B. Craig, Donald O. Neubaum, Linking the formal strategic planning process, planning flexibility, and innovativeness to firm performance, *Journal of Business Research* 67 (2014) 2000–2007
- Eren E. (2010), Stratejik yönetim ve işletme politikası, beta yayınları, 26-27
- Grant, R. M. (2003). Strategic planning in a turbulent environment: Evidence from the oil majors. *Strategic Management Journal*, 24(6), 491–518
- Güleş H., Bülbül H. (2004), İşletmelerin stratejik rekabet aracı yenilikçilik, Nobel yayınları, 225-228
- Kukalis, S. (1989). The relationship among firm characteristics and design of strategic planning systems in large organizations. *Journal of Management*, 15, 565–579.
- O'brein James A. (1994), Introduction to information systems, 7 th edition, irwin, Boston,195
- Laudon kenneth C, laudon J.P.(2014), management information systems managin the digital firm, pearson,7
- Öğüt A. (2003), Bilgi çağında yönetim, Nobel yayınları, 130-131
- Powell, T. C., (2001). Competitive advantage: logical and philosophical considerations. *Strategic Management Journal*, 22, 875–888.
- Powell, T. C. (1992). Strategic planning as competitive advantage. *Strategic Management Journal*, 13, 551–558.
- Read, S., Dew, N., Sarasvathy, S. D., Song, M., & Wiltbank, R. (2009). Marketing under uncertainty: The logic of an effectual approach. *Journal of Marketing*, 73, 1–18.
- Řehoř P. (2015). How to improve strategic planning of municipal organizations in Czech Republic?, *Procedia Economics and Finance* 34 (2015) 521 – 527
- Tekin M., Güleş H.K., Öğüt A. (2003), Değişim çağında teknoloji yönetimi, Nobel yayınları, 189
- Titus, V. K., Covin, J. G., & Slevin, D. P. (2011). Aligning strategic processes in pursuit of firm growth. *Journal of Business Research*, 64, 446–453.
- Ülgen H., Mirze S.K. (2004), İşletmelerde stratejik yönetim, literatür yayınları, 32-33
- Wiltbank, R., Dew, N., Read, S., & Sarasvathy, S. D. (2006). What to do next? The case for non-predictive strategy. *Strategic Management Journal*, 27, 981–998.